

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
“NAXÇIVAN” UNİVERSİTETİ
FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm: _____ B.N.Quliyev
Tarix: 5 sentyabr 2022

Fənnin təsviri	Fənn (adı, krediti)	Azərbaycanın florası 3 kredit
	Fakültə	Pedaqoji
	İxtisas	Kimya-biologiya müəllimliyi
	Səviyyə (bakalavriat, magistratura)	Bakalavr
	Kurs	IV kurs
	Semestr	Yaz, 2022-2023-cü tədris ili
	Təlimçi	Aynurə Heyrat qızı Qulamova
	e-mail	aynurequlamova82@gmail.com
	Telefon	
	Dərs günləri və saatları	II gün 1 saat, IV gün 2 saat (üst həftə)
Tədris dili	Azərbaycan	
Baza/ Seçmə	Seçmə fənn	
Tələb olunan dərsliklər və dərs materialları	1. Məmmədov Q.Ş., Xəlilov M. Azərbaycan Meşələri. Bakı, Elm, 2002. 472 s. 2. Qurbanov M.R., İsgəndər E.O. Azərbaycanın nadir oduncaqlı bitkilərinin biekologiyası, çoxaldılması və mühafizəsi Bakı, Təhsil-Elm, 2015, 275 s 3. Məmmədov T.S., İsgəndər E.O., Talibov T.H. Azərbaycanın nadir ağac və kol bitkiləri, Bakı, Elm, 2014. 376 s. 4. Гроссгейм А.А. Растительные богатство Кавказа, Москва 1952 5. Флора Азербайджана. В 8 томах. Баку: АН Азерб. ССР, 1950-1961.	
İstifadə ediləcək web səhifələr	1 tr.wikipedia.org 2. www.yosun.gen.tr	
Fənnin xülasəsi	Fənnin tədrisi zamanı bitki aləminin taksonomik tərkibi, flora anlayışı və onun öyrənilmə tarixi, ekologiyası, insanların müxtəlif məqsədlər üçün istifadə etdikləri bitkilər, nadir və nəslə kəsilməkdə olan bitkilər aləminin ehtiyatları, onların mühafizəsi kimi bilik tələbələrə aşılır. Fənnin digər fənlərlə əlaqəsi izah edilərək tədris edilir.	
Fənnin məqsədləri	Fənnin tədrisində əsas məqsəd Azərbaycanın florası haqqında tələbələrə məlumat verməklə yanaşı bunun tarixini, yayılmış növlərin ümumi miqdarını, eləcə də onların ehtiyatların öyrənilməsi, onlardan istifadə edilməsi, nadir növlərin mühafizəsi və bununla bağlı olaraq ekoloji təhlükəsizliyin təmin edilməsi və bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanmasını tələbələrə çatdırmaqdır	
Öyrənmə nəticələri	Kursun sonunda tələbələr bilməlidir: 1. Azərbaycanda yayılan bitkilər aləmini 2. Bitkilərin təbiətdə rolunu 3. Naxçıvan Muxtar Respublikası florasını 4. Azərbaycanın nadir bitkiləri 5. Azərbaycanın endem və reliktd bitkiləri	
Tədris metodları	Mühazirə	Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir
	Qrup müzakirəsi	Tələbələrə fərdi mövzuda prezentasiyalar verilir və müzakirə aparılır
	Təcrübi məşğələ	Yeni mövzu əyani vəsaitlərin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah edilməlidir
	Simulyasiya	Tələbələrə dərsə aid fərdi laborator işləri verilməli və simulyasiya proqramlarından istifadə edilərək nəticələr qeyd edilməlidir
	Layihə	Fənnə aid müxtəlif mövzular üzrə layihələrin verilməsi

	Digər	
Qiymətləndirmə	Mövzunun mənimsənilməsi	Faiz nisbəti (%) və ya bal
	Balların maksimum miqdarı	100 bal
	1. Semestr ərzində toplanmış maksimum bal	50 bal (50%)
	- Dərsə davamiyyətə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Tələbələrin sərbəst işinə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Seminar və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə maksimum bal	30 bal (30%)
	Qeyd: seminar dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç qiyməti olduğu halda, ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. Əks təqdirdə tələbəyə bal hesablanmır.	
2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal	50 bal (50%)	
3. Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E - 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çox yaxşı” – B - 91 – 100 – “əla”		
	Cəmi:	100 bal (100%)
Qiymətləndirmə metodları	<p>Tapşırıqlar: Sərbəst iş mövzuları verilir və semestr sonu yoxlanılıb qiymətləndirilir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycan florasının öyrənilmə tarixi 2. Azərbaycanın bitki örtüyü 3. Bitkilik haqqında anlayış 4. Azərbaycan florasının müasir vəziyyəti 5. Azərbaycan florasına daxil olan fəsilə, cins və növlərin ümumi xarakteristikası 6. Azərbaycan florasının genetik fondu 7. Azərbaycan florasının relik bitkiləri 8. Azərbaycan florasının endem bitkiləri 9. Azərbaycanın “Qırmızı” kitabı 10. Nadir növlərin genofondunun mühafizəsi 11. Azərbaycan florasında nadir, nəsli kəsilmiş və nəsli kəsilməkdə olan bitkilər 12. Nadir bitkilər haqqında ümumi məlumat 13. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri 14. Milli parklar 15. Dövlət təbiət qoruqları 16. Dövlət təbiət yasaqlıqları 17. Areallar haqqında məlumat 18. Azərbaycan meşələri, onun floristik tərkibi və müasir vəziyyəti <p>Təqdimat: Slaydlarla hazırlanan mövzular təqdimat şəklində sunulur və qiymətləndirilir</p> <p>Kollokvium: Semestr ərzində 3 dəfə (yazılı, şifahi və ya test) keçirilir və qiymətləndirilir.</p> <p>Diaqnostik və formativ qiymətləndirmə üsullarından da istifadə edirəm</p>	
Qaydalar	<p>Davamiyyət: Fənn üzrə ayrılmış bütün saatların 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır.</p> <p>Buraxılmış imtahan və ya tapşırıqlar: Tələbə planlaşdırılan təqdimatda və ya imtahanda iştirak edə bilməyəcəyi təqdirdə əvvəlcədən məlumat verməlidir. Tam sinif iştirakı və təyin olunmuş ev tapşırığını yerinə yetirilməsi gərəkdir. Tədqiqat işlərində, hazırlanmış layihələrdə istifadə olunan mənbələrə istinad veril-</p>	

	<p>məlidir. Bununla birlikdə, tələbə tərəfindən təhlil edilmədən, yalnız istinad və sitatlardan ibarət olan hər hansı bir tədqiqat işi qəbul edilə bilməz.</p> <p>Testlər zamanı köçürmə, təyin edilmiş qaydalara tabe olunmadığı təqdirdə tələbə imtahan nəticəsinin ləğv olunması ehtimalı daxil olmaqla cəzalandırılacaqdır.</p> <p>Təqdimatların / layihə sənədlərinin mövzuları fənni tədris edən müəllim tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdiriləcəkdir. Müəllim ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı təqdirdə digər tələbələrə əməkdaşlığa icazə verilə bilər.</p>
--	--

Tematik plan

Həftə	Tarix	Mövzular	Dərslik / Tapşırıq / Ədəbiyyat
1	15.09.22	<p>Mövzu №1. Azərbaycan florasının öyrənilmə tarixi, məqsəd və vəzifələri</p> <p>Qısa icmal: “Azərbaycan florası” fənninin tədqiqi vəziyyəti. Azərbaycan florasının növ tərkibinin ayrı-ayrı botaniki coğrafi rayonlar üzrə təhlili. Azərbaycan florasında yayılan iri fəsilələr. Azərbaycan florası endemlərinin ekotopoloji, biomorfoloji və sistematik tədqiqi. Azərbaycan florasında nadir və məhv olmaq təhlükəsi olan növlərin müəyyən edilməsi. Azərbaycanın təbii dendroflorası. Azərbaycanın dendroflorasında endemik bitkilər. Sistematik tədqiqatların mühüm istiqamətləri.</p>	<p>1. Məmmədov T.S., İsgəndər E.O., Talıbov T.H. Azərbaycanın nadir ağac və kol bitkiləri, Bakı, Elm, 2014. 376 s. s 3-8</p> <p>2. Azərbaycan florasının öyrənilmə tarixi. s 1-3</p> <p>3. Mühazirə materialları.</p> <p>Tapşırıq. Azərbaycan florasının növ tərkibinin araşdırılması və Azərbaycanda təbii dendroflorasının öyrənilməsi</p>
2	20.09.22	<p>Mövzu №2. Flora və bitkilik haqqında anlayış</p> <p>Qısa icmal: Yer kürəsinin bitki örtüyü. Floranın inventarizasiyası. Yer kürəsinin genetik fondu endem növlər. İlk yaranan floristik sistem. Yer kürəsinin ən mükəmməl floristik sistemi. Holarktlik floristik aləm. Paletropik floristik aləm. Neotropik floristik aləm. Kap floristik aləm. Avstraliya və Holantraktik floristik aləm. Yer kürəsinin müəyyən ərazisində yayılan bitki qruplaşmaları. Biosferin mühüm komponentləri. Bitkilik. Bitkilik zonası tipləri. Dağ rayonlarının bitkiləri və yamacların bitki örtüyü. Relyef və iqlim göstəricilərinin müxtəlifliyinə görə landşaftlar. Zonal, azonal və intrazonal landşaftlar. Azonal landşaftları yaradan amil-relyef.</p>	<p>1. Azərbaycanın ağac və kolları. I cild, Bakı 1970. s 8-12</p> <p>2. Qurbanov M.R., İsgəndər E.O. Azərbaycanın nadir oduncaqlı bitkilərinin biekologiyası, çoxaldılması və mühafizəsi Bakı, Təhsil-Elm, 2015, 275 s. s 8-15</p> <p>3. Mühazirə materialları</p> <p>Tapşırıq. Yer kürəsinin floristik sisteminin öyrənilməsi, flora və bitkiliyin fərqləndirilməsi</p>
3	27.09.22	<p>Mövzu № 3. Azərbaycan florasının müasir vəziyyəti</p> <p>Qısa icmal: Azərbaycan florasında dərman əhəmiyyətli, sənaye əhəmiyyətli təbii və mədəni şəraitdə becərilən bitki növləri. Azərbaycan florasında üçüncü dövrə aid reliktd bitkilər. Azərbaycan florasının areal tipləri: Qafqaz, qədim, meşə, boreal, bozqır, kserofit, səhra və adventiv bitki tipləri. Su-bataqlıq bitkiləri. Səhra və yarımsəhra bitki örtüyü. Azərbaycan Respublikasının quru və kontinental iqlimə malik rayonlarında kserofit bitkiliyi. Bozqır yaylası. Subalp və alp çəmənliyi.</p>	<p>1. Aydın Əsgərov. Azərbaycanın ali bitkiləri. Bakı-Elm 2005 I cild, 245 s. s 6-11</p> <p>2. Qurbanov M.R., İsgəndər E.O. Azərbaycanın nadir oduncaqlı bitkilərinin biekologiyası, çoxaldılması və mühafizəsi Bakı, Təhsil-Elm, 2015, 275 s. s 15-18</p> <p>3. Mühazirə materialları.</p> <p>Tapşırıq. Azərbaycan florasında bitki növlərinin araşdırılması</p>

4	04.10.22	<p>Mövzu № 4. Azərbaycan florası. Floraya daxil olan fəsilə, cins və növlərin ümumi xarakteristikası</p> <p>Qısa icmal: Azərbaycan florasının zənginliyi. Azərbaycan florasında az rast gəlinən adventiv (gəlmə) areal tipi. Çay kənarlarında bitən qarğı və bataqlıq yerlərdə bitən qamış cəngəllikləri. Çətin keçilən cəngəlliklər yaradan taxıl bitkiləri. Biyanlıq və liqver cəngəlliyi. Yovşanlıq və şorəngəlik yarımsəhraları. Xırda təpəcikli sarıbaş səhraları. Naxçıvan MR-nın dağ kserofit bitkiliyinin müxtəlif variantlarda yayılmış friqana tipli bitki örtüyü. Qarıqa tipli bitki örtüyü. Şiblək variantlı dağ-kserofit bitkiliyi. Talış zonasının bitki örtüyü.</p>	<p>1. Aydın Əsgərov. Azərbaycanın ali bitkiləri. Bakı-Elm 2005 I cild, 245 s. s 21-31</p> <p>2. Azərbaycanın ağac və kolları. I cild, Bakı 1970. s 15-20</p> <p>3. Mühazirə materialları</p> <p>Təpşiriq. Azərbaycan florasına daxil olan növlərin areal tiplərinin araşdırılması</p>
5	11.10.22	<p>Mövzu № 5. Azərbaycan florasının genetik fondu və onun mühafizəsinin bəzi istiqamətləri</p> <p>Qısa icmal: Azərbaycan florasının genetik fondunun öyrənilmə aspektləri: ümumi floranın genetik fondu, raritet genofond. Azərbaycan florasının genetik fondunun öyrənilməsi və mühafizə edilməsi istiqamətləri. Növün politipik konsepsiyası. “Növ radikalı” nəzəriyyəsi. Mədəni flora nümunələrində tətbiq edilən “Homoloji sıralar qanunu”. Nadir növlərin genofondunun öyrənilməsi və mühafizəsi. Geniş yayılan və müəyyən səbəblər üzrə arealı azalan növlərin genofondunun öyrənilməsi.</p>	<p>1. Aydın Əsgərov. Azərbaycanın ali bitkiləri. Bakı-Elm 2005 I cild, 245 s. s 11-19</p> <p>2. Məmmədov T.S., İsgəndər E.O., Talıbov T.H. Azərbaycanın nadir ağac və kol bitkiləri, Bakı, Elm, 2014. 376 s. s 17-20</p> <p>3. Mühazirə materialları</p> <p>Təpşiriq. Azərbaycan florasının genetik fondunun öyrənilməsi üçün endem növlərin araşdırılması</p>
6	18.10.22	<p>Mövzu № 6. Azərbaycan florasının reliktd və endem bitkiləri.</p> <p>Qısa icmal: Azərbaycan florasının mühüm tərkib hissəsi olan endem bitkiləri. Endemlərin tədqiqinin inzibati ərazi üzrə regionları üzrə aparılması və mühafizəsi. Mənşəyinə görə endemlərin təsnifatı: Paleoendemlər, Neoendemlər. Arealına görə endemlərin təsnifatı: Həqiqi endemlər, Subendemlər, Mübahisəli endemlər. Endem növlərin fəsilələr üzrə təhlili. Reliktlər. Üçüncü dövr reliktləri: Arktik florasına qədərki mezotermik reliktlər, arktik (tuqay) florasının mezotermik reliktləri, kserotermik reliktlər, buzlaşma dövrü və buzlaşmadan sonrakı reliktlər. Dördüncü dövr reliktləri.</p>	<p>1. Aydın Əsgərov. Azərbaycanın ali bitkiləri. Bakı-Elm 2005 I cild, 245 s. s 19-21</p> <p>2. Qurbanov M.R., İsgəndər E.O. Azərbaycanın nadir oduncaqlı bitkilərinin biekologiyası, çoxaldılması və mühafizəsi Bakı, Təhsil-Elm, 2015, 275 s. s 15-21</p> <p>3. Mühazirə materialları</p> <p>Təpşiriq. Azərbaycan florasında reliktd və endem bitkilərin təsnifatının araşdırılması</p>
7	25.10.22	<p>Mövzu №7. Azərbaycanın “Qırmızı” və “Yaşıl” kitabları.</p> <p>Qısa icmal: Azərbaycan Respublikasının "Qırmızı Kitab"ının I nəşri. "Qırmızı Kitab"ın I nəşrinin fauna və flora növləri. Azərbaycan Respublikasının "Qırmızı Kitab"ının II nəşri. "Qırmızı Kitab"ın II nəşrinin fauna və flora növləri. "Qırmızı Kitab"a düşmüş fauna və flora növlərin kateqoriyaları: yoxa çıxmaq təhlükəsi olan və nadir növlər. “Naxçıvan Muxtar Respublikasının taksonomik spektri” adlı kitabın</p>	<p>1. Məmmədov T.S., İsgəndər E.O., Talıbov T.H. Azərbaycanın nadir ağac və kol bitkiləri, Bakı, Elm, 2014. 376 s. s 15-20</p> <p>2. Qurbanov M.R., İsgəndər E.O. Azərbaycanın nadir oduncaqlı bitkilərinin biekologiyası, çoxaldılması və mühafizəsi Bakı, Təhsil-Elm, 2015, 275 s. s 28-31</p>

		muxtar respublikanın florasının müasir vəziyyətinin aydınlaşdırılmasında böyük əhəmiyyəti. Naxçıvan MR-in "Qırmızı Kitab"ının 2 cilddə nəşri.	3.Mühazirə materialları. Təpşırıq. Azərbaycan Respublikasının "Qırmızı Kitab"ına daxil olmuş bitkilər haqqında məlumat toplamaq
8	01.11.22	Mövzu № 8. Nadir növlərin genofondunun mühafizəsi və Azərbaycan florasının genezisi. Qısa icmal: Nadir növlərin genofondunun mühafizəsi üçün tətbiq edilən vasitələrdən biri olan nadir növlərin təbiət abidələri kimi mühafizəsi. Xüsusi dövlət qərarı ilə təbiət abidələri elan edilən ağac nümunələri. Nadir növlərin qorunub saxlanılmasının müxtəlif yolları. Respublikamızda floranın genofondunun mühafizəsi üçün meşə əmələ gətirici cinslərin öyrənilməsinin böyük əhəmiyyəti. Meşə əmələ gətirən: qismən az areala malik novlər və meşələrimizdə geniş yayılan bir çox növlərin ayrı-ayrı qoruqlarda və yasaqlıqlarda mühafizə olunması. Üçüncü dövr reliktlərin mühafizə edildiyi Hirkan Milli Parkı. Azərbaycan florasının formalaşma mərhələləri.	1. Aydın Əsgərov. Azərbaycanın ali bitkiləri. Bakı-Elm 2005 I cild, 245 s. s 19-21 2. Qurbanov M.R., İsgəndər E.O. Azərbaycanın nadir oduncaqlı bitkilərinin biekologiyası, çoxaldılması və mühafizəsi Bakı, Təhsil-Elm, 2015, 275 s. s 31-40 3. Mühazirə materialları Təpşırıq. Respublikamızda floranın genofondunun mühafizəsi üçün meşə əmələ gətirici cinslərin öyrənilməsi
9	15.11.22	Mövzu № 9. Nadir və məhvolma təhlükəsinə məruz qalan bitki senozları Qısa icmal: Nadir, nəslə kəsilməmiş və ya nəslə kəsilməkdə olan yüzlərcə ali sporlu, çıpaqtoxumlu və çiçəkli bitkilərlə yanaşı, bu bitkilərin bilavasitə iştirakı ilə tarix boyu yaranmış qədim bitki senozları. Öz areallarını kiçildən bitki senozları. Yaşıl bitkiliyin, xüsusilə nadir senozların mühafizəsi. Dənizkənarı psammofit bitki senozu. Öz areallarını kiçildən nadir bitki senozlarının mühafizə olunmasının elmi və praktiki əhəmiyyəti. Yovşanlı-efemerlik senozu. Gəngizlik formasiyası..	1. Məmmədov T.S.,İsgəndər E.O.,Talıbov T.H. Azərbaycanın nadir ağac və kol bitkiləri, Bakı, Elm, 2014. 376 s. s 30-35 2. Qurbanov M.R., İsgəndər E.O. Azərbaycanın nadir oduncaqlı bitkilərinin biekologiyası, çoxaldılması və mühafizəsi Bakı, Təhsil-Elm, 2015, 275 s. s 35-40 3.Mühazirə materialları. Təpşırıq. Azərbaycan florasında nadir və məhvolma təhlükəsinə məruz qalan bitki senozlarını araşdırılması
10	22.11.22	Mövzu № 10. Nadir bitkilərin ümumi xarakteristikası Qısa icmal: Azərbaycan florasının nadir növləri haqqında ümumi məlumat. Nadir növlərin yayıldığı ərazilərin öyrənilməsi. Antropogen təsərə məruz qalmış, arealları kiçilmiş Tuqay meşələri. Məhvolma dərəcəsində olan friqanoid və tomilyar və başqa bitkilik senozları. Nadir bitkiləri mühafizə etmək üçün təşkil edilən qoruqlar. Respublikamızda yayılan nadir bitkiləri mühafizə etmək üçün yaradılan qoruqların təşkil edildiyi illər. Qoruq və yasaqlıqlarda mühafizə olunan bitkilər.	1. Məmmədov T.S.,İsgəndər E.O.,Talıbov T.H. Azərbaycanın nadir ağac və kol bitkiləri, Bakı, Elm, 2014. 376 s. s 9-245 2. Qurbanov M.R., İsgəndər E.O. Azərbaycanın nadir oduncaqlı bitkilərinin biekologiyası, çoxaldılması və mühafizəsi Bakı, Təhsil-Elm, 2015, 275 s. s 45-48 3.Mühazirə materialları. Təpşırıq. Antropogen təsərə məruz qalmış, arealları kiçilmiş nadir növlərin araşdırılması

11	29.11.22	<p>Mövzu № 11. Nəslə kəsilməkdə olan bəzi nadir bitkilər</p> <p>Qısa icmal: Qafqaz dendroflorasında nəslə kəsilmək təhlükəsinə məruz qalan və qorunması vacib olan bəzi bitkilər: Ağcaqayınkimilər (<i>Aceraceae</i>) fəsiləsi, Çınarkimilər (<i>Platanaceae</i>) fəsiləsi, Dağdağankimilər (<i>Celtidaceae</i>) fəsiləsi, Dəmirağackimilər (<i>Hamamelidaceae</i>) fəsiləsi, Ebenakimilər (<i>Ebenaceae</i>) fəsiləsi, Erikakimilər (<i>Ericaceae</i>) fəsiləsi, Qaraçöhrəkimilər (<i>Taxaceae</i>) fəsiləsi, Qarağackimilər (<i>Ulmaceae</i>) fəsiləsi, Qozkimilər (<i>Juglandaceae</i>) fəsiləsi, Gülçiçəklilər (<i>Rosaceae Juss.</i>) fəsiləsi, Fıstıqkimilər (<i>Fagaceae</i>) fəsiləsi, Narkimilər (<i>Punicaceae</i>) fəsiləsi, Paxlakimilər (<i>Fabaceae Lindl</i>) fəsiləsi, Tutkimilər (<i>Moraceae</i>) fəsiləsi, Tozağackimilər (<i>Betulaceae</i>) fəsiləsi/</p>	<p>1. Aydın Əsgərov. Azərbaycanın ali bitkiləri. Bakı-Elm 2005 I cild, 245 s. s 31-136</p> <p>2. Qurbanov M.R., İsgəndər E.O. Azərbaycanın nadir oduncaqlı bitkilərinin biekologiyası, çoxaldılması və mühafizəsi Bakı, Təhsil-Elm, 2015, 275 s. s 56-172</p> <p>3. Mühazirə materialları</p> <p>Təpşiriq. Nəslə kəsilməkdə olan nadir bitkilər haqqında ümumi məlumat toplamaq</p>
12	06.12.22	<p>Mövzu № 12. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri</p> <p>Qısa icmal: Dünyada milli parkların yaradılmasının qədim tarixi. Ən böyük milli park. Təbiətin qorunmasında böyük əhəmiyyəti olan milli parklar. Milli parkların xidmətindən əldə olunan gəlir. Dünyada ilk yaradılan milli park. Dünyada milli parkların turizmin inkişafına təsiri. Azərbaycan Respublikasında dövlət qoruqlarının və milli parkların yaradılmasının tarixi. Azərbaycanda turizmin inkişafına təsir göstərən dəyərli mənbələr kimi Milli Parklar. Respublikamızda milli parkların ümumi ərazisi. Azərbaycanda sanitariya-gigiyenik və sağlamlaşdırıcı funksiyaları yerinə yetirən meşələr və bu meşələrin mühafizəsi.</p>	<p>1. Məmmədov Q.Ş., Xəlilov M. Azərbaycan Meşələri. Bakı, Elm, 2002. 472 s. s 25-36</p> <p>2. T. İbrahimov. Azərbaycan qoruqları Bakı-2008, 81 s. s 98-106</p> <p>3. Məmmədov Q.Ş Ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi. Bakı Elm-2005. 873 s. s 698-732</p> <p>4. Mühazirə materialları</p> <p>Təpşiriq. Azərbaycan Respublikasında dövlət qoruqlarının və milli parkların flora və fauna tərkibinin öyrənilməsi</p>
13	13.12.22	<p>Mövzu № 13. Milli parklar</p> <p>Qısa icmal: Xüsusi ekoloji, tarixi, estetik və digər əhəmiyyət daşıyan təbiət komplekslərinin yerləşdiyi və təbiəti mühafizə, maarifçilik, elmi, mədəni və digər məqsədlər üçün istifadə olunan təbiəti mühafizə və elmi tədqiqat idarələri statusuna malik olan ərazilər. Hirkan Milli Parkı. Şirvan Milli Parkı. Ağgöl Milli Parkı. Akademik H.Əliyev adına Ordubad Milli Parkı. Abşeron Milli Parkı. Altıağac Milli Parkı. Şahdağ Milli Parkı. Göygöl Milli Parkı. Göygöl Milli Parkının zəngin dendroflorası.</p>	<p>1. Məmmədov Q.Ş Ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi. Bakı Elm-2005. 873 s. s 727-732</p> <p>2. Mühazirə materialları</p> <p>Təpşiriq. Xüsusi ekoloji, tarixi və estetik əhəmiyyət daşıyan milli parkların flora və fauna tərkibinin öyrənilməsi</p>
14	20.12.22	<p>Mövzu № 14. Dövlət təbiət qoruqları və dövlət təbiət yasaqlıqları</p> <p>Qısa icmal: Təbii sərvətləri saxlamaq üçün antropogen faktorun ondan müvəqqəti və ya uzun zaman istifadəsi dayandırılmış ərazilər. Ayrı-ayrılıqda elmi mərkəz və tədris bazası olan qoruqlar. Azərbaycan Respublikasının qoruqları. Qoruqlar haqqında ümumi məlumat. Vəzifəsinə görə qoruqların təsnifatı: etalon, biosfer, dövlət</p>	<p>1. T. İbrahimov. Azərbaycan qoruqları Bakı-2008, 81 s. s 11-98</p> <p>2. Məmmədov Q.Ş Ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi. Bakı Elm-2005. 873 s. s 714-727</p> <p>3. Mühazirə materialları</p> <p>Təpşiriq. Dövlət Təbiət</p>

		qoruğu, milli park, yasaqlıq. Təbiət komplekslərinin və onların komponentlərinin qorunması və ya bərpası, habelə ekoloji tarazlığın saxlanması üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyan ərazilər. Torpaq mülkiyyətçidən, istifadəçidən və icarəçilərdən alınmadan qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada onların torpaq sahələrində təşkil edilən Dövlət Təbiət Yasaqlıqları.	Qoruqları və Dövlət Təbiət Yasaqlıqları haqqında ümumi məlumat toplamaq	
15	27.12.22	Mövzu № 15. Areallar haqqında məlumat Qısa icmal: Müxtəlif bitki növlərinin və ya onların assosiyasının yayıldığı sahənin bir hissəsi. Tam və ya parçalanmış areallar. Kosmopolit areallar. Sirkumkontinental və sirkumokean areallar: Sirkumpolyar boreal areal, Sirkumkontinental areal, Pantropik areal, Cənub sirkumkontinental areal, Endemik areallar, Vikar areallar, Dizyunktiv areal. Tam arealın formalaşmasına təsir göstərən ekoloji amillər. Arealın parçalanmasında antropogen amillərin xüsusi təsiri. Coğrafi baryer. Qafqaz florası arealının təsnifatı: əsas 7 areal tipi-qədim (3-cü dövr), meşə, boreal, çöl (bozqır), səhra, Qafqaz, adventiv	1.Məmmədov Q.Ş Ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi. Bakı Elm-2005. 873 s. s 75-78 2. Mühazirə materialları Təpşiriq. Azərbaycan florasının yayıldığı areal tiplərinin öyrənilməsi	
		Cəmi: 30 saat		
Seminar				
1	Azərbaycan florasının öyrənilmə tarixi, məqsəd və vəzifələri		2 s	29.09.22
2	Flora və bitkilik haqqında anlayış. Azərbaycan florasının müasir vəziyyəti		2 s	13.10.22
3	Azərbaycan florası. Floraya daxil olan fəsilə, cins və növlərin ümumi xarakteristikası Azərbaycan florasının genetik fondu və onun mühafizəsinin bəzi istiqamətləri		2 s	27.10.22
4	Azərbaycan florasının relict və endem bitkiləri Azərbaycanın “Qırmızı” və “Yaşıl” kitabları		2 s	10.11.22
5	Nadir növlərin genofondunun mühafizəsi və Azərbaycan florasının genezisi Nadir və məhv olma təhlükəsinə məruz qalan bitki senozları		2 s	24.11.22
6	Nadir bitkilərin ümumi xarakteristikası. Nəslə kəsilməkdə olan bəzi nadir bitkilər		2 s	08.12.22
7	Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri. Milli parklar		2 s	22.12.22
8	Dövlət təbiət qoruqları və dövlət təbiət yasaqlıqları Areallar haqqında məlumat		1 s	
		Cəmi:	15 saat	
Fənn müəllimi:			A.H.Qulamova	